

FRANSUZ TILIDA KELASI ZAMONLAR KAYTEGORIYASI

G'aybullayeva Shahnoza Shaxobiddin qizi

Qarshi davlat universiteti filologiya va tillarni o'qitish fransuz tili yo'nalishi

H.X. Juraqobilova

Ilmiy rahbar: Dots.

E-mail: shahnozagaybullayeva111@gmail.com

ANNOTATSIYA

Maqola fransuz tilida kelasi zamonlar kategoritalariqanday qo'llanishi, grammatik qoidalar asosida misollar bilan y Ushbu mavzu bo'yicha izlanishlar nazariy asosda ifodalangan.

Kalit so'zlar: Futur simple, Futur antérieures, futur dans le passé, vaqtni ifodalovchi so'zlar, birinchi, ikkinchi, uchunchi guruh fe'llari.

Fransuz tilida bir nechta kelasi zamon kategoriyalari mavjud.

Futur simple.

Futur simple sodda kelasi zamon bo'lib, kelajakda bajariladigan ish -harakatni ifodalaydi. Bu zamon o'zbek tilidagi kelasi aniq zamon fe'liga to'g'ri keladi.

Exemples: 1.1 Tu ne finiras jamais en une journée. -Sen bir kunda tugata olmaysan

1.2 Demain, Je n'ira pas au travail – Men ertaga ishga bormayman.

1.3 Dans trois semaines je finirai mon travail – Uch haftadan keyin men o'z ishimni tugataman.

Yasalishi: Futur simple zamonini yasash uchun fe'lning noaniq(infinitifs) formasiga quyidagi shaxs son qo'shimchalari qo'shiladi:

Birlik

I shaxs. -ai

II shaxs. -as

III shaxs. – a.

Ko'plik

I shaxs . -ons

II shaxs. - ez

III shaxs. -ont

Birinchi va ikkinchi guruh fe'llari shunday tuslanib boriladi. Exemples: I-gr.

Penser- je Penserai.

Nous penserons

Tu penseras

Vous penserez

Il (Elle) pensera

Ils (Elles) penseront

II gr. Finir- je finirai.

Nous finirons

Tu finiras

Vous finirez

Il (elle) finira.

Ils (elles) finiront

Uchinchi guruh fe'llarining ayrimlari tuslanganda o'zagi o'zgaradi. Exemples: avoir –aur, être – ser, aller – ir, voir – verr kabi.

Futur simple zamoni ish harakatning gapirilayotgan paytdan keyin bajarilishini ifodalash uchun ishlatiladi.

Futur antérieur (oldingi kelasi zamon)

Futur antérieure murakkab kelasi zamon, u nutq sozlanib turganidan keyin ikki ish harakatni birini ikkinchisidan oldinroq sodir bo'lishini ifodalab keladi. Bu zamondagi gaplar bilan, bilanoq deb tarjima qilinadi.

Future antérieur zamonining yasalishi.

Bu zamonda avoir yoki être fe'llarining future simple shakli olinib, unga tuslanuvchi fe'ning participe passé (o'tgan zamon sifatdoshi) formasi qo'shiladi.

Exemples: 1.1 prendre – J'aurai pris

Nous aurons pris

Tu auras pris

Vous aurez pris

Il (elle) aura pris

Ils (elles) auront pris

1.2 entrer – Je serai entré (e).

Nous serons entré(e)s

Tu seras entré (e).

Vous serez entré (e)s

Il(elle) sera entré

Ils (elles) seront entré

1.3 devoir - J'aurai du.

Nous aurons du

Tu auras du

vous aurez du

Il (elle) aura du

ils (elles) auront du

Futur dans le passé (o'tgan zamondagi kelasi zamon)

Future dans le passé zamoni o'tgan zamonda bajariladigan ish harakatga nisbatan kelasi zamonda bo'ladigan ish harakatni ifodalaydi.

Exemples: mon frère m'a dit que nous viendrions a la campagne la semaine prochaine.

Mon chef m'a dit qui je resterais les documents

Boshlig'im menga hujjatlarni qayerga qo'yib ketishimni aytdi.

Futur dans le passé zamonining yasalishi:

Future dans le passé zamonini hosil qilish uchun tuslanuvchi fe'ning noaniq formasiga Imparfait zamonining shaxs son qo'shimchalari qo'shiladi.

Exemples: demander – je demanderais.

Nous demanderions

Tu demanderais

Vous demanderiez

Il (elle) demanderait

Ils (elles) demanderaient

Birinchi va ikkinchi guruh fe'llari namunadagidek tuslanadi. Uchinchi guruh fe'llari esa futur simple formasiga shu zamonning shaxs son qo'shimchalarini qo'shish orqali hosil bo'ladi.

Exemples : Falloir – je	faudrais	Nous	faudrions	
	Tu	faudrais	Vous	faudriez
	Il (elle)	faudrait	Ils (elles)	faudraient
Lire -	je	lirais	Nous	lirions
	Tu	lirais	Vous	liriez
	Il (elle)	lirait	Ils (elles)	liraient

Exemples: Elle a dit qu'elle irait à sa grand mère après midi.

U tushdan keyin buvisinikiga borishini aytdi.

Notre professeur a dit que nous devrions aller au zoo avec nos parents demain.

O'qituvchimiz ertaga ota onamiz bilan hayvonot bog'iga borishimiz kerakligini aytdi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. L.E.Mallina, L.P.Andreychikova, O'. Turniyozov – Fransuz tili grammatikasi „O'qituvchi “
2. H.X. Juraqobilova . Fransuz tili grammatikasi . Qarshi 2020
3. Yarmanov F.N . Zoirova A. I. Grammaire française. “Nasaf nashriyoti “ 2019
4. A.E Mamatov. M.M.Mirxoliqov, A.S Asqarov. Fransuz tilining amaliy grammatikasi 2015.
5. www . edufle . fr.
6. www. ziyonet.uz.